

BERETNING

om årsregnskabet for fællesforetagendet til forskning i lufttrafikstyring i det fælles europæiske luftrum (SESAR) for regnskabsåret 2016 med fællesforetagendets svar

(2017/C 426/08)

INDHOLD

	<i>Punkt</i>	<i>Side</i>
INDLEDNING	1-10	57
Oprettelse af fællesforetagendet SESAR	1-2	57
Ledelse	3-4	57
Mål	5-6	57
Ressourcer	7-10	58
ERKLÆRING	11-23	58
Erklæring om regnskabernes rigtighed	12	58
Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de indtægter, der ligger til grund for regnskaberne	13	58
Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de betalinger, der ligger til grund for regnskaberne	14	58
Den øverste og den daglige ledelses ansvar	15-17	59
Revisors ansvar for revision af regnskaberne og de underliggende transaktioner	18-22	59
BUDGETMÆSSIG OG ØKONOMISK FORVALTNING	24-30	60
Gennemførelse af 2016-budgettet	24	60
Gennemførelse af det flerårige budget under RP7 og TEN-T	25-27	60
Gennemførelse af det flerårige budget under Horisont 2020	28-30	60
INTERN KONTROL	31-34	60
Struktur for intern kontrol	31	60
Indberetning og kontrol af bidrag i naturalier til SESAR 2020-projekter	32	61
Vurdering af ansøgers finansielle levedygtighed i forbindelse med indkaldelser af forslag	33	61
Tjenesteydelseskontrakternes omkostningseffektivitet	34	61
BILAG — OPFØLGNING PÅ TIDLIGERE ÅRS BEMÆRKNINGER		62

INDLEDNING

Oprettelse af fællesforetagendet SESAR

1. Fællesforetagendet til forskning i lufttrafikstyring i det fælles europæiske luftrum (SESAR), som ligger i Bruxelles, blev oprettet i februar 2007 for en otteårig periode og begyndte at arbejde selvstændigt den 10. august 2007⁽¹⁾. I juni 2014 ændrede Rådet oprettelsesforordningen og forlængede fællesforetagendet indtil 31. december 2024⁽²⁾.

2. Fællesforetagendet SESAR er et offentlig-privat partnerskab til udvikling og implementering af moderniseret lufttrafikstyring (ATM) i Europa. De stiftende medlemmer er Den Europæiske Union repræsenteret ved Europa-Kommissionen og Den Europæiske Organisation for Luftfartens Sikkerhed (Eurocontrol). Efter en indkaldelse af interessetilkendegivelser er 19 offentlige og private enheder fra luftfartssektoren nu medlemmer af fællesforetagendet. Det er flyfabrikanter, fabrikanter af jordbaseret og luftbåret udstyr, luftfartstjenesteudøvere samt lufthavnsmyndigheder.

Ledelse

3. Fællesforetagendet SESAR's ledelsesstruktur omfatter bestyrelsen og den administrerende direktør.

4. Bestyrelsen er sammensat af repræsentanter for fællesforetagendet SESAR's medlemmer sammen med repræsentanter for interessenter (for militæret, civile luftrumsbrugere, luftfartstjenesteudøvere, udstyrsfabrikanter, lufthavne, personale inden for lufttrafikstyring samt forskersamfundet). Bestyrelsen har ansvaret for at vedtage den ATM-masterplan, som Rådet har godkendt, og udøve den overordnede kontrol med gennemførelsen af SESAR-projektet. Den administrerende direktør er ansvarlig for den daglige ledelse af fællesforetagendet.

Mål

5. SESAR-projektet har til formål at modernisere ATM i Europa ved at definere, udvikle og levere nye eller forbedrede teknologier og procedurer. Projektet består af tre faser:

- En »definitionsfase« (2004-2007) under ledelse af Eurocontrol og medfinansieret af programmet for transeuropæiske net (TEN-T). Resultatet af denne fase var den europæiske ATM-masterplan, som definerer indholdet og beskriver udviklingen og implementeringen af den næste generation af et moderne ATM-system.
- En »udviklingsfase« i to terminer (2007-2013 udvidet til 2016) som forvaltes af SESAR-fællesforetagendet med medfinansiering fra TEN-T og det syvende forskningsrammeprogram.
- En »implementeringsfase« (2014-2024), som skal ledes af luftfartsindustrien og andre aktører, og som vil bestå i produktion og gennemførelse i stor målestok af den nye lufttrafikstyringsinfrastruktur med medfinansiering fra Horisont 2020.

6. Målsætningen for fællesforetagendet SESAR under RP7 og programmerne TEN-T var at modernisere og øge ATM's sikkerhed i Europa ved at koordinere og samle alle relevante forsknings- og udviklingsindsatser i EU med henblik på at fremstille nye teknologiske systemer, komponenter og operationelle procedurer, som defineret i den europæiske ATM-masterplan (SESAR I — udviklingsfasen). Fællesforetagendet SESAR implementerer SESAR II-programmet (SESAR 2020) under Horisont 2020 med det formål at koordinere interessenternes forskning og innovation (fortsættelse af udviklingsfasen) og implementering af den nye ATM-infrastruktur (implementeringsfasen).

⁽¹⁾ Rådets forordning (EF) nr. 219/2007 af 27. februar 2007 om oprettelse af et fællesforetagende til udvikling af en ny generation af det europæiske lufttrafikstyringssystem (SESAR) (EUT L 64 af 2.3.2007, s. 1), ændret ved forordning (EF) nr. 1361/2008 (EUT L 352 af 31.12.2008, s. 12).

⁽²⁾ Rådets forordning (EU) nr. 721/2014 af 16. juni 2014 om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 219/2007 om oprettelse af et fællesforetagende til udvikling af en ny generation af det europæiske lufttrafikstyringssystem (SESAR) for så vidt angår en forlængelse af fællesforetagendet indtil 2024 (EUT L 192 af 1.7.2014, s. 1).

Ressourcer

7. Budgettet for SESAR I-programmets udviklingsfase 2008-2015 var på 2 100 millioner euro, som skal betales med lige store bidrag fra EU, Eurocontrol og de deltagende offentlige og private partnere fra luftfartssektoren. EU's maksimale bidrag på 700 millioner euro finansieres fra FP7 og programmerne TEN-T ⁽³⁾.
8. EU's maksimale bidrag til fællesforetagendet SESAR's gennemførelse af SESAR 2020 udgør 585 millioner euro ⁽⁴⁾, som skal udbetales fra Horisont 2020. Ifølge SESAR 2020-medlemsskabsaftalerne skal Eurocontrol bidrage med omkring 500 millioner euro, mens de andre medlemmer fra lufttrafiksektoren skal bidrage med ressourcer, der beløber sig til mindst 720,7 millioner euro til fællesforetagendets operationelle aktiviteter. Ca. 90 % af bidragene fra Eurocontrol og de andre interesserede parter ydes i naturalier.
9. For så vidt angår de finansielle bidrag til fællesforetagendets administrationsomkostninger træffer bestyrelsen afgørelse om de beløb, som hvert enkelt medlem skal frigive i forhold til de bidrag, som det pågældende medlem har forpligtet sig til at betale, og fastlægger frister for medlemmernes indbetaling af bidrag.
10. I 2016 var betalingsbudgettet for fællesforetagendet SESAR 157,1 million euro (2015: 136,9 millioner euro). Fællesforetagendet havde pr. 31. december 2016 44 ansatte (2015: 41) ⁽⁵⁾.

ERKLÆRING

11. Vi har:

- a) revideret fællesforetagendets regnskaber, som omfatter årsregnskabet ⁽⁶⁾ og beretningerne om budgetgennemførelsen ⁽⁷⁾, for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2016, og
- b) efterprøvet lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for dette regnskab, som fastsat i artikel 287 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

Erklæring om regnskabernes rigtighed

12. Det er vores opfattelse, at fællesforetagendets regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2016, i alt væsentligt giver et retvisende billede af fællesforetagendets finansielle stilling pr. 31. december 2016 og af resultaterne af dets transaktioner, pengestrømme og bevægelser på nettoaktiver i det afsluttede regnskabsår, i overensstemmelse med dets finansforordning og de regnskabsregler, Kommissionens regnskabsfører har fastlagt. Disse er baseret på de internationalt anerkendte regnskabsstandarder, der anvendes i den offentlige sektor.

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de indtægter, der ligger til grund for regnskaberne

13. Det er vores opfattelse, at de indtægter, der ligger til grund for regnskaberne for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2016, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de betalinger, der ligger til grund for regnskaberne

14. Det er vores opfattelse, at de betalinger, der ligger til grund for regnskaberne for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2016, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

⁽³⁾ Artikel 3 i den generelle aftale mellem Europa-Kommissionen og fællesforetagendet SESAR, december 2009.

⁽⁴⁾ Artikel 4, stk. 1, i forordning (EF) nr. 219/2007 som ændret ved forordning (EF) nr. 1361/2008.

⁽⁵⁾ Nærmere oplysninger om fællesforetagendets aktiviteter kan findes på dets websted: <http://www.sesarju.eu>

⁽⁶⁾ Årsregnskabet omfatter balancen, resultatopgørelsen, pengestrømsopgørelsen, opgørelsen over bevægelser på nettoaktiver samt en oversigt over væsentlige regnskabspraksis og andre forklarende noter.

⁽⁷⁾ Beretningerne om budgetgennemførelsen omfatter de beretninger, der sammenfatter alle budgettransaktionerne, og de forklarende noter.

Den øverste og den daglige ledelses ansvar

15. Ifølge artikel 310-325 i TEUF og fællesforetagendets finansforordning er den daglige ledelse ansvarlig for at udarbejde og aflægge regnskaberne på grundlag af de internationalt anerkendte regnskabsstandarder, der anvendes i den offentlige sektor, samt for lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for regnskaberne. Dette ansvar omfatter udformning, gennemførelse og opretholdelse af intern kontrol, som sikrer, at der udarbejdes og aflægges et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl. Den daglige ledelse er også ansvarlig for at sikre, at de aktiviteter, finansielle transaktioner og oplysninger, der fremgår af årsregnskabet, er i overensstemmelse med de myndighedsregler, der gælder for dem. Fællesforetagendets daglige ledelse bærer det endelige ansvar for lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for regnskaberne.

16. Ved udarbejdelsen af regnskaberne er den daglige ledelse ansvarlig for at vurdere fællesforetagendets evne til at fortsætte driften, idet den i relevante tilfælde oplyser om forhold med relation til fortsat drift og anvender regnskabsprincippet om fortsat drift.

17. Den øverste ledelse er ansvarlig for at overvåge enhedens regnskabsaflæggelse.

Revisors ansvar for revision af regnskaberne og de underliggende transaktioner

18. Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om fællesforetagendets regnskaber er uden væsentlig fejlinformation, og om de transaktioner, der ligger til grund for dem, er lovlige og formelt rigtige, samt på grundlag af vores revision at afgive en erklæring til Europa-Parlamentet og Rådet eller andre dechargemyndigheder om regnskabernes rigtighed og de underliggende transaktioners lovlighed og formelle rigtighed. Høj grad af sikkerhed er imidlertid ikke en garanti for, at en revision altid vil føre til opdagelse af væsentlige fejlinformationer og tilfælde af manglende regeloverholdelse. Fejlinformationer og tilfælde af manglende regeloverholdelse kan skyldes besvigelser eller fejl og betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller sammenlagt påvirker brugeres økonomiske beslutninger, der træffes på grundlag af regnskaberne.

19. En revision omfatter udførelse af handlinger for at opnå revisionsbevis vedrørende beløbene og oplysningerne i regnskaberne og de underliggende transaktioners lovlighed og formelle rigtighed. De valgte handlinger afhænger af revisors vurdering, herunder vurderingen af risiciene for, at der er væsentlig fejlinformation i regnskaberne, og for, at de underliggende transaktioner i væsentligt omfang ikke opfylder kravene i Den Europæiske Unions retlige ramme, uanset om dette skyldes besvigelser eller fejl. Ved disse risikovurderinger overvejer revisor intern kontrol, der er relevant for enhedens udarbejdelse og aflæggelse af regnskaber, der giver et retvisende billede, med henblik på at udforme revisionshandlingerne, der er passende efter omstændighederne, men ikke med det formål at afgive en erklæring om effektiviteten af intern kontrol. En revision omfatter endvidere vurdering af, om den anvendte regnskabspraksis er passende, og om de regnskabsmæssige skøn, som den daglige ledelse har foretaget, er rimelige, samt en vurdering af den samlede præsentation af regnskaberne.

20. Med hensyn til indtægterne kontrollerer vi tilskuddet fra Kommissionen og undersøger fællesforetagendets procedurer for opkrævning af gebyrer og andre indtægter.

21. Med hensyn til udgifterne undersøger vi betalingstransaktionerne, når udgifterne er afholdt, registreret og godkendt. Denne undersøgelse omfatter alle kategorier af betalinger (inklusive betalinger vedrørende køb af aktiver) i det år, hvor de foretages.

22. I forbindelse med udarbejdelsen af denne beretning og erklæring tog vi det revisionsarbejde, der er udført af den uafhængige eksterne revisor i relation til fællesforetagendets regnskaber, med i betragtning som fastsat i artikel 208, stk. 4, i EU's finansforordning⁽⁸⁾.

23. Bemærkningerne i det følgende drager ikke Revisionsrettens erklæring i tvivl.

⁽⁸⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) nr. 966/2012 (EUT L 298 af 26.10.2012, s. 1).

BUDGETMÆSSIG OG ØKONOMISK FORVALTNING**Gennemførelse af 2016-budgettet**

24. Under hensyntagen til uudnyttede betalingsbevillinger fra tidligere år (5,7 millioner euro) omfattede det endelige disponible budget for 2016 fra RP7 og Horisont 2020 forpligtelsesbevillinger på 101,4 millioner euro og betalingsbevillinger på 162,8 millioner euro. Udnyttelsen af forpligtelsesbevillingerne og betalingsbevillingerne var på henholdsvis 95,7 % og 63,2 %. Den lave udnyttelsesgrad for betalingsbevillingerne skyldtes hovedsagelig forsinkelser i gennemførelsen af de undersøgelser og udviklinger, som blev foretaget af medlemmer af fællesforetagendet SESAR.

Gennemførelse af det flerårige budget under RP7 og TEN-T

25. Af det samlede aktionsbudget og administrative budget på 892,8 millioner euro til SESAR-aktiviteter ⁽⁹⁾, havde fællesforetagendet SESAR ved udgangen af 2016 indgået forpligtelser for 827,4 millioner euro og afholdt betalinger for 704,2 millioner euro (79 % af de tildelte midler).

26. Af de 1 254,5 millioner euro i bidrag i naturalier og kontantbidrag, som andre medlemmer skulle bidrage med til fællesforetagendet SESAR's operationelle og administrative aktiviteter (670,2 millioner euro fra Eurocontrol og 584,3 millioner euro fra medlemmer fra luftfartssektoren), havde fællesforetagendet ved udgangen af 2016 valideret bidrag på 910 millioner euro (427,7 millioner euro fra Eurocontrol og 482,3 millioner euro fra luftfartssektoren). Der var blevet indberettet bidrag i naturalier på 133,5 millioner euro fra andre medlemmer til fællesforetagendet SESAR ved udgangen af 2016 (49,2 millioner euro fra Eurocontrol og 84,2 millioner euro fra medlemmerne fra luftfartssektoren).

27. Ved udgangen af 2016 beløb de samlede kontantbidrag fra EU sig til 597,1 million euro, i forhold til samlede bidrag i naturalier og kontantbidrag på 476,9 millioner euro fra Eurocontrol, og 566,5 millioner euro fra medlemmerne fra luftfartssektoren.

Gennemførelse af det flerårige budget under Horisont 2020

28. Af de 585 millioner euro i Horisont 2020-midler, der blev tildelt fællesforetagendet SESAR til gennemførelse af SESAR 2020, havde fællesforetagendet ved udgangen af 2016 indgået forpligtelser for 61,6 millioner euro og afholdt betalinger for 49,9 millioner euro (8,5 % af de tildelte midler). Betalingerne var hovedsagelig forudbetalinger til den første bølge af SESAR 2020-projekter.

29. Ved udgangen af 2016 beløb de samlede kontante bidrag fra EU til fællesforetagendets operationelle aktiviteter sig til 56,8 millioner euro.

30. De øvrige medlemmer skulle afholde bidrag i naturalier og kontantbidrag på 1 220,7 millioner euro til fællesforetagendets operationelle aktiviteter i forbindelse med SESAR 2020 (500 millioner euro fra Eurocontrol og 720,7 millioner euro fra luftfartssektoren). SESAR 2020-projekterne var imidlertid i den indledende fase, og bestyrelsen havde ikke valideret nogen bidrag i naturalier og kontanter ved udgangen af 2016.

INTERN KONTROL**Struktur for intern kontrol**

31. Fællesforetagendet SESAR har indført procedurer for forudgående kontrol på basis af finansielle og operationelle skrivebordsgennemgange og udfører efterfølgende revision af tilskudsmodtagere. Disse kontroller er centrale værktøjer til vurdering af de underliggende transaktioners lovlighed og formelle rigtighed, herunder kontante bidrag og bidrag i naturalier til fællesforetagendet fra andre medlemmer end EU. Restfejlfrekvensen for de efterfølgende revisioner var ifølge fællesforetagendet for IMI på 1,34 % ved udgangen af 2016 ⁽¹⁰⁾.

⁽⁹⁾ Det samlede budget på 892,8 millioner euro består af de 700 millioner euro i kontante bidrag fra EU, som finansieres af RP7 og TEN-T-programmerne, et kontant bidrag på 165 millioner euro fra Eurocontrol og 27,8 millioner euro i kontante bidrag fra medlemmer fra luftfartsindustrien.

⁽¹⁰⁾ Den årlige aktivitetsrapport for fællesforetagendet SESAR for 2016, s. 81.

Indberetning og kontrol af bidrag i naturalier til SESAR 2020-projekter

32. Fællesforetagendet SESAR har endnu ikke indført specifikke retningslinjer for medlemmerne og deres eksterne revisorer vedrørende erklæring og certificering af medlemmers bidrag i naturalier til SESAR 2020-projekter. Fællesforetagendet har heller ikke etableret interne retningslinjer for så vidt angår dets forudgående kontrol af omkostningsanmeldelser til SESAR 2020-projekter, baseret på Kommissionens strategi for forudgående kontrol i forbindelse med Horisont 2020.

Vurdering af ansøgers finansielle levedygtighed i forbindelse med indkaldelser af forslag

33. For så vidt angår den begrænsede indkaldelse vedrørende industriel forskning, som var begrænset til fællesforetagendets industrielle medlemmer, tildelte fællesforetagendet kontrakter til projektkonsortier, selv om den kontrol af modtagernes finansielle levedygtighed, som Forvaltningsorganet for Forskning foretog, i to tilfælde viste ringe finansiell kapacitet hos konsortiernes koordinerende medlem fra industrien. Dette indebærer en højere finansiell risiko for så vidt angår projekternes gennemførelse, og den finansielle risiko er også højere for de øvrige projekter, som de to modtagere er involveret i. Den administrerende direktørs afgørelse i disse to sager var baseret på supplerende ad hoc-risikovurderinger foretaget af Fællesforetagendet SESAR's personale. Fællesforetagendet har imidlertid endnu ikke etableret en systematisk intern procedure for revurdering af projektilskudscoordinatorer, herunder foranstaltninger til at afhjælpe og kompensere for den øgede finansielle risiko.

Tjenesteydelseskontrakternes omkostningseffektivitet

34. I forbindelse med indkøb af tjenesteydelser fastsætter fællesforetagendet et maksimalt kontraktbudget. Maksimumbeløbet er ikke baseret på en systematisk omkostningsberegning og et referencesystem med rimelige markedspriser. Denne fremgangsmåde sikrer ikke omkostningseffektivitet i forbindelse med fællesforetagendets flerårige tjenesteydelseskontrakter, da erfaringerne viser, at de fleste af de modtagne tilbud lå tæt på det maksimale budget.

Vedtaget af Afdeling IV, der ledes af Baudilio TOMÉ MUGURUZA, medlem af Revisionsretten, i Luxembourg på mødet den 19. september 2017.

På Revisionsrettens vegne

Klaus-Heiner LEHNE

Formand

BILAG

Opfølgning på tidligere års bemærkninger

År	Revisionsrettens bemærkninger	Korrigerende foranstaltning (Afsluttet/i gang/ikke igangsat/ikke relevant)
	<i>Interessekonflikter</i>	
2015	I juli 2015 udsendte Kommissionen retningslinjer til fællesforetagenderne vedrørende reglerne om interessekonflikter, herunder en fælles model for erklæringen om fravær af interessekonflikter, som fællesforetagendet skal indarbejde i sine procedurer.	Afsluttet

FÆLLESFORETAGENDETS SVAR

24. En af de vigtigste årsager til den forsinkede gennemførelse af betalingerne til medlemmernes undersøgelser og udvikling var vanskeligheder med at tilpasse de fælles Horizon 2020-IT-værktøjer til SESAR-fællesforetagendets særlige behov. Processen startede i 2016 og er endnu ikke afsluttet.

30. Med hensyn til SESAR Horizon 2020-projekterne, som er i begrænset udbud, forventes det, at medlemmerne indsender deres første omkostningsanmeldelser i 2018. SESAR-fællesforetagendet vil derefter gå i gang med at validere de tilhørende bidrag i naturalier.

32. I december 2016 vedtog SESAR-fællesforetagendets bestyrelse dokumentet »Methodology and Validation process for In kind contributions (IKC) in the SJU (SESAR 2020 Programme only)« (metode og valideringsproces for bidrag i naturalier (IKC) i SESAR-fællesforetagendet (kun SESAR 2020-programmet)), ifølge hvilket SESAR-fællesforetagendet vil fastlægge kompetenceområdet og forelægge en model til et certifikat for bestyrelsen i god tid, inden der indkommer bidrag i naturalier i 2018. SESAR-fællesforetagendet vil undersøge, om der er behov for at tilpasse Kommissionens strategi for forudgående kontrol i forbindelse med Horison 2020 til specifikke risici vedrørende SESAR 2020-projekter. I mellemtiden anvender SESAR-fællesforetagendet Kommissionens strategi for forudgående kontrol analogt.

33. På baggrund af resultaterne af den supplerende risikovurdering, som blev foretaget i overensstemmelse med Horizon 2020-retningslinjerne, fandt SESAR-fællesforetagendet, at det kunne udsætte fællesforetagendet for en væsentlig risiko for klager, hvis projektkoordinatorerne blev afvist alene på grundlag af den analyse, som Forvaltningsorganet for Forskning havde foretaget. SESAR-fællesforetagendet er dog enig i, at der bør fastlægges en intern procedure for revurdering af en tilskudsprojektkoordinatorers ringe finansielle levedygtighed, herunder foranstaltninger til at afbøde og kompensere for de øgede finansielle risici.

34. Som opfølgning på Revisionsrettens bemærkning indførte SESAR-fællesforetagendet i april 2017 en metode til systematisk vurdering af kontraktbehov og -omkostninger i udbudsplanlægningsfasen. Denne metode er allerede blevet anvendt ved flere lejligheder.
